

## Anonymiserad version

Översättning

C-381/23 – 1

Mål C-381/23 [Geterfer]<sup>i</sup>

### Begäran om förhandsavgörande

**Datum för ingivande:**

19 juni 2023

**Domstol som begär förhandsavgörande:**

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Tyskland)

**Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:**

19 juni 2023

**Kärande:**

ZO

**Svarande:**

JS

---

[utelämnas]

**Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt**

**Familiengericht**

**(Distriktsdomstolen i Mönchengladbach-Rheydt, avdelningen för familjerättsliga mål)**

**Beslut**

i det familjerättsliga målet mellan

1. ZO, [utelämnas] Mönchengladbach,

<sup>i</sup> Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

kärande,

[utelämnas]

mot

2. JS, [utelämnas] Belgien,

svarande,

[utelämnas]

har Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt

den 19 juni 2023

[utelämnas]

beslutat följande:

Beslutet om hänskjutande av den 9 mars 2023 ändras på följande sätt:

Följande fråga hänskjuts till EU-domstolen enligt artikel 267 FEUF med begäran om förhandsavgörande: är fråga om litispendens enligt förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008, om ett underhållsförfarande är anhängigt i Belgien mellan barnets far och barnets mor, och ytterligare ett underhållsförfarande inleds i Tyskland vid en senare tidpunkt av barnet, som nu har blivit myndigt, mot barnets mor.

**Bakgrund:**

Barnets far och svaranden var gifta med varandra. Äktenskapet upplöstes den 29 november 2010.

Käranden föddes den 29 november 2001, inom äktenskapet.

Inom äktenskapet föddes också en son, den 5 maj 2000.

Efter skilsmässan bodde barnen först hos sin mor i Belgien.

Käranden och hennes bror är folkbokförda både hos deras far på dennes adress och hos deras mor [utelämnas] i Belgien. Under veckorna bor käranden i själva verket på en internatskola.

Kärandens bror har tidigare också bott på internatskola, men bor sedan april 2019 uteslutande hos svaranden.

Genom dom meddelad den 17 december 2014 av 7. Kammer des Familiengerichts, Gerichts Erster Instanz Eupen (sjunde familjerättsliga

avdelningen vid domstolen i första instans i Eupen, förpliktades barnens far att till deras mor betala ett underhållsbidrag på 358,00 euro per månad och barn.

Genom dom meddelad den 31 augusti 2017 av den nyssnämnda sjunde familjerättsliga avdelningen vid domstolen i första instans i Eupen [utelämnas], tilldömdes barnens far den "huvudsakliga vårdnaden" om käranden och hennes bror.

Ett underhållsförfarande (svaranden mot fadern) med målnummer 362/14 är anhängigt vid domstolen i första instans i Eupen. Detta förfarande förklarades vilande sommaren 2018 men återupptogs på initiativ av svaranden genom en skrivelse av den 17 augusti 2021.

Käranden har uppgett att hon främst bor hos sin far under skollov och fritid. Hon vägrar att ha kontakt med sin mor.

Käranden har inom ramen för en talan som omfattar flera steg yrkat att

svaranden ska förpliktas att

1. lämna uppgifter om sina inkomster och ekonomiska förhållanden för perioden november 2017 till oktober 2018 och att förete följande styrkande handlingar:

- Inkomstdeklaration jämte samtliga bilagor för åren 2015, 2016 och 2017, samt inkomstskattebesked för åren 2015, 2016 och 2017 jämte eventuella rättelsebesked

För inkomst av tjänst:

- lönebesked för perioden november 2017 till oktober 2018

För inkomst av hyra och arrende:

- intäkts/överskottsredovisning för åren 2015, 2016 och 2017

För inkomst av kapital:

- relevanta bankintyg för åren 2015, 2016 och 2017.

För sociala förmåner:

- intyg/besked om aktuella förmåner

2. i ett andra steg, fastställa att dessa uppgifter är korrekta och fullständiga, vid behov efter avläggande av ed

3. i ett tredje steg, till käranden utbetala ett utestående och ännu ej beloppsbestämt underhåll från november 2017 till dagen för litispendens, samt ett löpande och ännu ej beloppsbestämt underhåll från dagen för litispendens.

Svaranden har yrkat

att kärandens talan ska avvisas.

Svaranden är av uppfattningen att avdelningen för familjerättsliga mål vid Distriktsdomstolen i Mönchengladbach-Rheydt (nedan kallad den hänskjutande domstolen), varken har internationell eller territoriell behörighet.

Käranden bor på en internatskola och vistas hos vänner under helgerna. Till för ungefär 1 år sedan tillbringade hon regelbundet varannan helg i Belgien hos svaranden. Dessutom föreligger litispendens, och kärandens talan kan därför inte tas upp till prövning.

Genom beslut av den 3 november 2021 avvisade den hänskjutande domstolen kärandens talan på grund av litispendens, av det skälet att ytterligare ett underhållsförfarande pågick i Belgien. Föremålet för tvisten var identiskt i de båda målen. Enligt tysk rätt delas underhållsrätten visserligen upp i en rätt till underhåll för underåriga barn respektive en rätt till underhåll för myndiga barn, men i förevarande fall har käranden emellertid gjort anspråk på båda dessa rättigheter.

Enligt artikel 203.1 i den belgiska Code Civil (civillagen) är föräldrar skyldiga att försörja sina barn till dess att de har avslutat sin utbildning, även efter det att de blivit myndiga vid 18 års ålder (artikel 388 civillagen). Utan att det påverkar barnets rättigheter är föräldrarna härvidlag ömsesidigt underhållsskyldiga.

Parterna i målen är visserligen inte desamma (i förevarande fall: myndigt barn/i Belgien: barnets far), men föremålet för tvisten är identiskt i de båda målen, vilket innebär att det finns en risk för motstridiga avgöranden.

Sökanden överklagade nyssnämnda beslut genom en skrivelse av den 30 november 2021.

Genom beslut av den 26 april 2022 upphävde Oberlandesgericht Düsseldorf (Regionala överdomstolen i Düsseldorf) den hänskjutande domstolens avgörande och återförvisade målet för ny prövning och ett nytt avgörande till sistnämnda domstol.

Oberlandesgericht Düsseldorf uppgav som skäl för sitt beslut att föremålet för tvisten i förevarande mål och i det belgiska målet inte var detsamma.

### **Tillämplig lagstiftning**

#### **Anförda nationella bestämmelser**

#### **261 § Zivilprozessordnung ZPO (civilprocesslagen) (litispendens)**

(1) Litispendens i målet inträder när talan väcks.

(2) Litispendens i fråga om ett anspråk som först gjorts gällande under förfarandets gång inträder vid den tidpunkt då anspråket görs gällande vid förhandlingen eller delges i enlighet med kraven i 253 § stycke 2 punkt 2.

**(3) Litispendens har följande verkningar:**

- 1. Så länge litispendens består får parterna inte väcka en ny talan angående saken i målet.
- 2. Behörigheten för den domstol där talan har väckts påverkas inte av att de omständigheter som ligger till grund för behörigheten ändras.

**Anförda unionsbestämmelser**

**Artikel 12 i förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 november 2018 (litispendens).**

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självant avvisa talan till förmån för den domstolen.

**Syfte med begäran om förhandsavgörande**

Mot bakgrund av följande överväganden hänskjuts målet till EU-domstolen i enlighet med artikel 267 andra stycket FEUF med begäran om förhandsavgörande.

Frågan om litispendens är avgörande för utgången i målet, såtillvida att om litispendens är för handen kan det underhållsanspråk som framställts i förevarande mål avvisas direkt i enlighet med artikel 12.2 i förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008.

Förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 är tillämplig i förevarande mål.

Enligt förordningens artikel 1 ska den tillämpas på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svägerlagsförhållande. I förevarande mål har den numera myndiga käranden, tidigare – så länge hon var underårig – genom sin far, framställt underhållsanspråk mot sin mor.

Enligt artikel 3 b i rådets förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ska domstolen i den ort där den underhållsberättigade (i detta fall käranden) har hemvist vara behörig. Kärandens hemvist är sannolikt Tyskland

eftersom hon bor på internatskola där, även om hon ibland också vistas i Belgien, vilket emellertid är omtvistat.

I artikel 12 i nämnda förordning anges att om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Den hänskjutande domstolen anser att det avgörande som Regionala överdomstolen i Düsseldorf meddelat strider mot unionsrätten. Det aktuella målet rör frågan om litispendens enligt artikel 12 i förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008. Enligt den hänskjutande domstolens mening gäller både det belgiska och det nu aktuella målet samma parter. Enligt nämnda artikel 12 är parternas roller i respektive förfarande inte avgörande i detta avseende. Härvidlag har EU-domstolen funnit att två olika personer kan vara ”samma parter” om deras intressen är så till den grad identiska att en dom som meddelas mot den ena skall anses som lagakraftvunnen i förhållande till den andra av dem (C- 351/96, Drouot, 1998 REC I-3075, punkt 19). Om EU-domstolens rättspraxis avseende Brysselkonventionen överförs till Bryselförordningen, ska partsidentitet i ett mål om underhåll till ett barn anses föreligga även om barnet självt inte är part i målet men en förälder, i egenskap av part i målet, gör anspråk på underhåll till barnet, i den mån domen har verkningar för och mot barnet [utelämnas] [litteraturhänvisningar]. Den hänskjutande domstolen anser att så är fallet här.

Enligt domstolens mening är föremålet för tvisten detsamma. En fullgörelsetalan om underhållsbidrag och en stegvis talan om underhållsbidrag har samma föremål [utelämnas] [litteraturhänvisningar].

#### **Möjlighet att överklaga:**

Detta beslut kan inte överklagas.

[utelämnas]